De gemeenteraad van Wijchen

14 AZ 075

Beslisnota

Septembercirculaire 2014

Wijchen, 21 oktober 2014

Geachte leden van de raad,

Beslispunten

1. Kennis te nemen van de financiële gevolgen van de septembercirculaire 2014.
2. De bedragen voor het Sociaal Domein te oormerken voor de decentralisaties.
3. De structurele ontwikkeling van de WMO middelen van € 66.129 in 2014 naar -/- € 344.187 in 2017 te verwerken op het bijbehorende budget in de gemeentebegroting.
4. De incidentele uitkering van € 116.120 in 2014 voor koopkrachttegemoetkoming voor dit doel te oormerken.
5. Structureel voor de jaren 2015 t/m 2017 € 200k te reserveren om de uitstroom van cliënten uit de Wet Buig te stimuleren.
6. Het vrij besteedbaar saldo van 2014 te verwerken in de geactualiseerde begroting.
7. Het vrij besteedbare saldo 2015-2018 verwerken in de meerjarenbegroting.

Inleiding
De inkomsten uit het gemeentefonds zijn de grootste inkomensbron voor de gemeente. Ten minste in mei en september van ieder jaar worden de omvang en de verdeling van het gemeentefonds herijkt. Ook mutaties op taken die het Rijk aan de gemeente toebedeelt, worden in deze circulaires medegedeeld en financieel vertaald.

Op 16 september 2014 heeft het Ministerie van Binnenlandse zaken de septembercirculaire 2014 gepubliceerd. In deze nota geven wij u een financieel inzicht in de vergelijking met de stand van de meicirculaire 2014. De meicirculaire 2014 is de basis geweest voor de Meerjarenbegroting 2015-2018, inclusief de nota "Anders Denken Samen Doen" (ADSD). Daarnaast geven wij u inzicht in de financiële gevolgen voor het jaar 2014.

Portefeuillehouder : M.J.F.J. Thijsen
Informatie : Ton van Wezel
Telefoon : 024-7517176
E-mailadres : t.v.Wezel@wijchen.nl
Ter inzage : -
In kennis stellen : -

In deze circulaire wordt alvast een vooruitkijk gedaan op de invoering van het objectieve verdeelmodel voor de WMO, de invoering zal fasegewijs plaatsvinden. De concrete invulling van het ingroeipad is onderdeel van een bestuurlijk traject dat nog zal plaatsvinden.

Het tweede gedeelte van het groot onderhoud gemeentefonds ligt op schema en hierover wordt meer informatie verwacht bij de meicirculaire 2015.

Beoogd effect
De informatie uit deze nota meenemen bij de behandeling van de meerjarenbegroting 2015-2018 in de raadsvergadering van 6 november 2014. Het ingezette traject, zoals in de begroting is vermeld voort te zetten, waarbij we behoedzaam blijven omgaan met de middelen

Argumenten
2.1 De middelen van het Sociaal Domein zijn door het Rijk geoormerkt
Het kabinet heeft de bestedingsvoorwaarden laten vervallen. Daardoor bestaat er geen deelfonds sociaal domein meer maar worden de middelen als integratieuitkering beschikbaar gesteld. Deze zijn echter ook geoormerkt en onderdeel van bestuurlijke afspraken.

3.1 Middelen welke als structurele doeluitkering of taakmutatie worden toegekend in het Gemeentefonds ook voor het betreffende doel opnemen in de gemeentebegroting.
Taakmutaties die nog aanvullende besluitvorming kennen, worden pas definitief vrijgegeven nadat dit besluit is genomen. Dan is ook in beeld wat de invulling van de taak is en of de werkelijke uitgaven in overeenstemming zijn met de gemuteerde budgetten.
De taakmutaties worden toegelicht in de paragraaf Financiën.

4.1 Middelen welke als incidentele doeluitkering of taakmutatie worden toegekend in het Gemeentefonds ook voor het betreffende doel opnemen in de gemeentebegroting.

Kanttekeningen
1.1 De kortingen op het Gemeentefonds na 2018 nemen toe.
In de septembercirculaire 2013 kondigden wij al aan, dat de korting op de inkomsten die buiten het meerjarenperspectief 2015-2018 vallen, toenemen. Dit is nog onverkort van kracht.

Financiën
Op basis van de septembercirculaire hebben wij de gevolgen voor de gemeente in beeld gebracht. Eerst gaan we in op de inkomstenkant van de gemeentelijke begroting, vervolgens geven wij een overzicht van de direct gevolgen van de septembercirculaire voor de uitgavenkant van de begroting. Daarna gaan we nog in op een aantal actualiteiten welke hebben plaatsgevonden tussen het aanbieden van de meerjarenbegroting 2015-2018 en het verschijnen van de septembercirculaire. En als laatste maken wij een vertaalslag van deze drie onderwerpen naar een nieuw structureel perspectief.

Inkomsten gemeente:

Tabel 1: Ontwikkelingen Gemeentefonds t.o.v. meicirculaire 2014

x € 1.000	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**
Septembercirculaire 2014	36.073	52.489	52.390	51.720	51.349
Meicirculaire 2014	35.851	46.176	46.631	46.154	45.981
Mutatie totaal	**222**	**6.313**	**5.759**	**5.566**	**5.368**
Waarvan Sociaal Domein:		**6.554**	**6.127**	**5.793**	**5.436**
• AWBZ		-30	-12	-12	-12
• Jeugdzorg		0	-50	-10	-65
• Participatiewet		6.584	6.189	5.815	5.513
Waarvan taakmutaties:					
Structureel	**66**	**33**	**-335**	**-340**	**-338**
1. Mutatie WMO (o.a. Huishoudelijke Hulp)	66	33	-337	-344	-344
2. Bedrijfsvoeringskosten Participatiewet			1	2	3
3. Individuele studietoeslag Participatiewet			1	2	3
Incidenteel	**116**				
4. Koopkrachttegenmoetkoming	116				
Vrij besteedbaar saldo	**40**	**-274**	**-33**	**113**	**270**

Toelichting Sociaal Domein
In de meicirculaire werd melding gemaakt van het voornemen het deelfonds sociaal domein in te stellen. Aanleiding voor de instelling van het deelfonds is de aan de decentralisaties verbonden tijdelijke bestedingsvoorwaarde. Het kabinet is gekomen tot een nieuwe afweging en heeft de tijdelijke bestedingsvoorwaarde laten vervallen. Daarmee is het deelfonds vervallen en zal het geld voor 3 jaar middels een integratieuitkering naar de gemeenten komen.

Zoals aangegeven in onze uitgangspunten van ons financieel beleid worden de gelden van het Sociaal Domein één op één gelabeld voor het beoogde doel. Uitzetting van deze gelden met eigen middelen is niet mogelijk. Uit de toegekende middelen dienen ook de organisatie en uitvoeringskosten structureel afgedekt te worden.

De gelden inzake het Participatiebudget leiden niet volledig tot een uitzetting c.q. inkrimping van de inkomsten in het meerjarenperspectief (zie paragraaf 3-02 "ADSD"). Het surplus van € 163K in 2015 aflopend naar -/- € 908 in 2018 betreft wel een mutatie in onze begroting op betreffende taak.

Toelichting Taakmutaties

1. Mutatie WMO(o.a. Huishoudelijke Hulp)

De huidige WMO (voor met name huishoudelijke hulp) vormt geen onderdeel van het Sociaal Domein. Conform het regeerakkoord wordt met ingang van 2015 een korting toegepast, het effect voor 2016 wordt in deze circulaire zichtbaar. In het boekwerk "ADSD" hebben we rekening gehouden met een korting van € 300K structureel. De feitelijke korting is nog wat hoger. Dit betekent dat de opgenomen taakstelling in paragraaf 3-04 uit het boek ADSD verhoogd wordt conform de reeks uit deze circulaire.

Tabel 1.2: Taakstelling WMO budget.

x € 1.000	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**
Taakstelling WMO in "ADSD"		511	511	511
Extra taakstelling Septembercirculaire		36	44	44
Totale taakstelling	**0**	**547**	**555**	**555**

2. Bedrijfsvoeringskosten Participatiewet

In het kader van de Participatiewet wordt vanaf 2015 de toegang tot de Wajong beperkt. Hierdoor zal de gemeentelijke doelgroep toenemen, omdat mensen met arbeidsvermogen - die bij ongewijzigd beleid onder de (financiële) verantwoordelijkheid van UWV zouden komen - vanaf 2015 onder de Participatiewet gaan vallen. Het kabinet voegt voor de uitvoeringskosten ten behoeve van de genoemde nieuwe doelgroep middelen toe aan de algemene uitkering. Het betreft een aanpassing op het bedrag uit de meicirculaire

3. Individuele studietoeslag Participatiewet

In het kader van de Participatiewet is de individuele studietoeslag geïntroduceerd. Het betreft een nieuwe vorm van aanvullende inkomensondersteuning voor bepaalde groepen studerenden. In de bedragen is ook een compensatie begrepen voor uitvoeringskosten. Het betreft een aanpassing op het bedrag uit de meicirculaire

4. Koopkrachttegenmoetkoming

Huishoudens met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum hebben in 2014 recht op een koopkrachttegenmoetkoming. De uitvoering van deze maatregel wordt belegd bij de gemeenten en daarvoor worden deze middelen toegevoegd aan het gemeentefonds.

Toelichting vrij besteedbaar saldo

Tabel 2: Ontwikkeling vrij besteedbaar saldo (x € 1.000)

	2014	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**
a) Accres	-48	-210	0	24	95
b) Bijstelling maatstaven en uitkeringsbasis	88	57	112	132	170
c) Plafond BCF		-93	-119	-48	0
d) Beeldende kunst		-26	-26	5	5
Vrij besteedbaar saldo	**40**	**-274**	**-33**	**113**	**270**

a) De accressen zijn voor 2014 en 2015 neerwaarts bijgesteld, de jaren daarna laten een positieve ontwikkeling zien. Voor het grootste deel is de bijstelling voor 2015 het gevolg van een lagere loon- en prijsstijging dan eerder verwacht. Dat leidt tot lagere Netto Gecorrigeerde RijksUitgaven (NGRU) en dus een lager accres. Vanaf 2016 is er een stijging van de NGRU zichtbaar door leningen uit hoofde van de studiefinanciering, wat dus leidt tot een hoger accres.
b) We hebben op basis van de meest recente gegevens de huidige circulaire doorgerekend. Voor wat betreft de uitkeringsfactor en de maatstaven blijft het aantal bijstandsontvangers de grote onzekere factor. Op dit moment ramen wij onze huidige aantallen met de ontwikkelingen op de macro-economische trend. Indien de Wijchense trend in positieve of negatieve wijze afwijkt van de landelijke ontwikkelingen dan leidt dit tot afwijkingen van enkele tienduizenden euro's op onze algemene uitkering. In deze bedragen zijn ook de herverdeeleffecten van het groot onderhoud meegenomen.
c) Plafond BTW-Compensatiefonds. Conform het financieel akkoord van Rijk/VNG/IPO leidt de ontwikkeling van het BTW-Compensatiefonds en het bijbehorende plafond tot mutaties in de algemene uitkering. De ruimte onder dit plafond is afgenomen met als gevolg een kleinere toevoeging aan het gemeentefonds.
d) Beeldende kunst. De overheveling van middelen van de decentralisatie-uitkering beeldende kunst en vormgeving naar de algemene uitkering wordt met twee jaar vertraging doorgevoerd. Dit bedrag is onder de algemene middelen verantwoord aangezien het niet mogelijk is dit te vertalen op het betreffende beleidsveld.

Uitgaven Gemeente

De septembercirculaire leidt ook tot aanpassingen aan de uitgavenkant van onze begroting. In onderstaande tabel laten we de mutaties zien, welke direct gerelateerd zijn aan de informatie uit de septembercirculaire 2014. De indexeringspercentages zijn in de septembercirculaire niet gewijzigd t.o.v. de meicirculaire, derhalve vindt er geen correctie plaats op de toegepaste indexeringspercentages.

Tabel 3: Mutaties vrij besteedbaar saldo n.a.v. septembercirculaire

x € 1.000	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**
Vrij besteedbaar saldo circulaire	**-274**	**-33**	**113**	**270**
Bijzondere Bijstand	33	60	89	109
Wet Buig	-1	17	18	24
Mutatie reserve Buig	1	-17	-18	-24
Stelpost Plafond BCF	162	177	200	0
Meerjarige loonontwikkeling	0	-158	-312	-469
Nieuw vrij besteedbaar saldo	**-79**	**46**	**90**	**-90**

Toelichting Bijzondere Bijstand en Wet Buig:
Bij de berekening van de algemene uitkering houden we rekening met de landelijk voorspelde ontwikkeling in de aantallen bijstandsontvangers. Ook aan de kostenkant moeten we dus rekening houden met deze ontwikkeling. In het Boekwerk "ADSD paragraaf 3-06" zijn de structurele meerkosten voor de wet Buig onttrokken uit de reserve, derhalve muteren we het voordeel nu wederom met deze reserve.

Toelichting stelpost BCF
In de septembercirculaire 2013 hebben wij een winstwaarschuwing afgegeven bij het geraamde accres als gevolg van onder andere de inschatting van Rijk inzake de macro-economisch verwachte onderuitputting op het BCF. Dit macro-economische verwachtingspatroon is nu bijgesteld. Derhalve kunnen we de door ons geraamde stelpost laten vervallen.

Daarbij blijft natuurlijk wel het risico aanwezig dat deze uitkering kan omslaan naar een korting als er macro-economisch meer compensatie gevraagd wordt dan het vastgestelde plafond van het BCF. Indien dit het geval wordt dan zal er een extra uitname plaatsvinden uit het Gemeentefonds. Wij hebben geen invloed op de ontwikkelingen en zijn volledig afhankelijk van de informatie van het ministerie.

Toelichting meerjarige loonontwikkeling
In de meerjarenbegroting 2015-2018 hebben we het principeakkoord dat gesloten is tussen de VNG en de bonden als uitgangspunt genomen. Aan de kostenkant hielden we vanaf 2016 weer rekening met de nullijn. Gezien de huidige ontwikkelingen laten wij de loonkosten in het meerjarenperspectief stijgen met 1,5% per jaar. Deze nemen we op als stelpost loonontwikkeling, bij de volgende kaderbrief zullen we het bedrag herijken.

<u>Actualiteiten:</u>
Zoals aangegeven benutten we deze beslisnota ook om ontwikkelingen die opgetreden zijn na het tot stand komen van de nota "Anders Denken Samen Doen" bij de behandeling van de begroting te betrekken.

Tabel 4: Mutaties vrij besteedbaar saldo n.a.v. actualiteiten

x € 1.000	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**
Nieuw vrij besteedbaar saldo	**-79**	**46**	**90**	**-90**
Ontwikkelingen VRGZ	69	67	65	62
Vervallen PV-vergoeding	-26	-26	-26	-26
Effect kostenverdeelstaat "ADSD"	22	-46	-18	-13
Herverdeling BUIG gelden	-272	-583	-481	-272
BREED	0	0	0	0
AWBZ-WMO	0	0	0	0
Geactualiseerd vrij besteedbaar saldo	**-286**	**-542**	**-370**	**-339**

Toelichting ontwikkelingen VRGZ:
Conform de aankondiging in het boekwerk "Anders Denken Samen Doen" geven wij u een update van de ontwikkelingen van de VRGZ. Momenteel ligt een bestuursvoorstel binnen de VRGZ voor waarin wordt voorgesteld om identiek aan de systematiek van het onderhoud ook de kapitaallasten op een genormeerd niveau over te dragen.

De in bijlage 2 van het boekwerk "Anders Denken Samen Doen" gepresenteerde reeks moet worden aangepast met bovenstaande bedragen. Daarbij willen wij u nog wel wijzen op de risico's van de nog te voeren "verdeelsleuteldiscussie". De brandweer in Wijchen was efficiënt ingericht en deed hun werk goed. Als we naar de financiële lastendruk kijken binnen de regio zijn wij één van de goedkopere brandweerkorpsen. Het valt dus te bezien of deze verdeelsleuteldiscussie voor Wijchen neutraal zal uitpakken.

Toelichting vervallen ProcesVerbaal (PV)-vergoeding:
Dit betreft een vergoeding die gemeentes krijgen als buitengewoon opsporingsambtenaren handhavend optreden. Het kabinet is voornemens deze vergoeding af te gaan schaffen.

Toelichting effect kostenverdeelstaat "ADSD"
De vertaling van de maatregelen uit het boekwerk "ADSD" leidt tot herverdeeleffecten binnen de begroting. Onder dit effect zijn opgenomen de consequenties van kostenverdelingen naar tarieven.

Toelichting Herverdeling Buig-gelden
De voorlopige budgetten voor BUIG 2015 zijn eind september 2014 gepresenteerd. Voor het eerst zijn hier de doorrekeningen gemaakt op basis van het Objectief Verdeel Model. Voor Wijchen geeft dit als uitkomst dat wij met het huidige cliëntenbestand fors boven de aantallen uitkomen waarvoor wij vergoed worden. Als wij de uitgangspunten van de voorlopige budgetten vertalen en uitgaan van ons huidige cliëntenbestand gaan wij er in 2015 ruim € 700k op achteruit. Dit neemt in de jaren daarna toe op basis van macro economische groei tot € 1.2 miljoen in 2018.
Door de meeneemregeling 2014 van het participatiebudget in 2015 als meerwerk in te zetten in het werkbedrijf verwachten we het cliëntenbestand te kunnen laten afnemen met ruim 5%. Vervolgens gaan we er vanuit dat we voldoende uitstroom genereren om de macro economische trend voor de jaren erna terug naar 0% te werken. Hiervoor reserveren we structureel € 200k voor de jaren 2015 t/m 2017.
Met deze maatregelen verwachten we de uitzetting op de Wet Buig te beperken tot € 272k structureel vanaf 2018, zoals weergegeven in onderstaande tabel.

Tabel 5: Verloop resultaat BUIG (x € 1.000)

x € 1.000	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**
BUIG ADSD + september circulaire	**262**	**272**	**282**	**291**
Effect objectief verdeelmodel	716	898	1.050	1.237
Effect inzet reductie cliëntenbestand	-498	-767	-1.139	-1.427
Beslispunt 5 reservering t.b.v. reductie	200	200	200	0
Effect Algemene Uitkering vanwege cliëntenreductie	164	252	370	462
Resultaat BUIG	844	855	763	563
Inzet reserve	-310	0	0	0
Resultaat BUIG	**534**	**855**	**763**	**563**
Mutatie BUIG opgenomen in tabel 4	**272**	**583**	**481**	**272**

Toelichting BREED
Breed is gekomen met een bijgestelde meerjarenbegroting. In deze begroting is de bijdrage voor Wijchen €200k lager dan waarmee rekening is gehouden in de meerjarenbegroting van de gemeente Wijchen. De begroting is nog niet definitief en staat nog inhoudelijk ter discussie, waardoor dit nog niet verwerkt is in onze begroting.

Toelichting AWBZ-WMO
In nieuwe doorrekeningen komt de Rijksbijdrage door herverdeeleffecten hoger uit voor de gemeente Wijchen op het gebied van de ABWZ-WMO. Gezien de onzekerheid over de hoogte van dit effect en de ontwikkeling van kosten hierop is dit nog niet financieel vertaald in het meerjarenperspectief. Voor 2015 is de bijdrage nog op het historische model gebaseerd.

<u>Perspectief Gemeente na septembercirculaire 2014:</u>
In deze nota beantwoorden we wederom de vraag hoe verhouden zich de uitkomsten van de Meerjarenbegroting 2015 tot de voorliggende septembercirculaire 2014 en verder te verwachten Rijksmaatregelen.

De uitkomsten van de doorrekening van deze circulaire laat zien, dat het structurele perspectief 2015-2018 in het eerste jaar enigszins verslechtert. De jaren daarna wordt het perspectief beter dan in de voorliggende begroting. Om in 2018 weer te buigen naar een verslechtering van het perspectief. Met de wetenschap dat er bij het Rijk nog forse kortingen op het gemeentefonds staan ingeboekt welke buiten dit perspectief vallen wordt het na 2018 vooralsnog zeker niet beter.

De circulaire en actualisatie heeft geen impact op het incidentele perspectief, deze blijft ongewijzigd ten opzichte van het gepresenteerde perspectief in het boekwerk “Anders Denken Samen Doen”.

Tabel 6: Verloop structureel meerjarenperspectief (x € 1.000)

	2015	2016	2017	2018
Saldo begroting 2015-2018	**710**	**772**	**809**	**667**
Geactualiseerd vrij besteedbaar saldo	-286	-542	-370	-339
Nieuw structureel saldo	**424**	**230**	**439**	**328**

Uitvoering
-

Burgerparticipatie
-

Bijlagen
Septembercirculaire 2014

Gerelateerde stukken
-

Burgemeester en wethouders van Wijchen,
De secretaris, De Burgemeester,

De gemeenteraad van Wijchen

14 AZ 075

Raadsbesluit

Septembercirculaire 2014

De raad van de gemeente Wijchen;

Gelet op:

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van:
21 oktober 2014

besluit:

1. Kennis te nemen van de financiële gevolgen van de septembercirculaire 2014.
2. De bedragen voor het Sociaal Domein te oormerken voor de decentralisaties.
3. De structurele ontwikkeling van de WMO middelen van € 66.129 in 2014 naar -/- € 344.187 in 2017 te verwerken op het bijbehorende budget in de gemeentebegroting.
4. De incidentele uitkering van € 116.120 in 2014 voor koopkrachttegemoetkoming voor dit doel te oormerken.
5. Structureel voor de jaren 2015 t/m 2017 € 200k te reserveren om de uitstroom van cliënten uit de Wet Buig te stimuleren.
6. Het vrij besteedbaar saldo van 2014 te verwerken in de geactualiseerde begroting.
7. Het vrij besteedbare saldo 2015-2018 verwerken in de meerjarenbegroting.

Aldus besloten door de gemeenteraad in zijn openbare vergadering van 6 november 2014

De voorzitter, De griffier,